

Joost van Hamel

*School of Mathematics and Statistics
University of Sydney, NSW 2006, Australia
vanhamel@member.ams.org*

Wiskundigen in den vreemde

From down under

Als postdoc naar het buitenland, dat is het lot dat elke pas-gepromoveerde treft die verder wil in de wetenschap. In deze nieuwe column doet Joost van Hamel verslag van zijn ervaringen als wetenschapper in den vreemde.

Welcome to Australia... Een ontvangstcomité hadden we niet verwacht, maar toch wel een babbeltje en een welkomstwoord bij de paspoortcontrole naar aanleiding van onze visa voor drie jaar. De vorige keer dat we op het vliegveld van Sydney aankwamen, een jaar geleden, om eens te kijken of we hier zouden willen wonen, trokken we heel wat meer aandacht. Toen kregen we eerst allemaal vragen van de immigratie-beamte, vervolgens een blaffende groenten fruihond aan onze handbagage — ze zijn hier banger voor plantenziekten dan voor drugs — en tenslotte nog een uitgebreide douanecontrole. Deze keer konden we overal doorlopen zonder enige aandacht te trekken. Alsof we gewoon een paar toeristen waren, terwijl dit het moment was waar we zo lang naar toe hadden gewerkt.

Anderhalf jaar eerder hadden we het idee gekregen in Australië te gaan wonen en werken. Ik was toen NWO-postdoc bij Frans Oort in Utrecht, en Jacqueline, mijn vriendin, deed sociologisch onderzoek, ook op een tijdelijk contract. Voor mij was het duidelijk dat als ik verder wilde in de wiskunde, ik toch een tijdje naar het buitenland zou moeten. Ook Jacqueline wilde graag een tijdje weg. Voor haar vak lag het voor de hand naar een Angelsaksisch land te gaan. Groot-Brittannië, Ierland, de Verenigde Staten, Canada, Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland vielen om uiteenlopende redenen af, dus bleef Australië over.

Een probleem was wel dat ik daar geen wiskundigen kende. Algebraïsche meetkunde is niet echt een groot vakgebied in Australië. Ik kende wel een Nederlandse getaltheoreticus, Wieb Bosma (nu in Nijmegen) die er zeven jaar gezeten had. Hij had gewerkt voor John Cannon, leider van het MAGMA computeralgebra-project aan de Universiteit van Sydney. Die had een behoorlijk budget om postdocs aan te nemen, en zou waarschijnlijk best geïnteresseerd zijn in een meetkundige. Maar ik wilde me toch liever niet helemaal vastleggen op computer-algebra. Een andere kennis van Wieb was Alf van der Poorten, een getaltheoreticus van Nederlandse afkomst aan de Macquarie Universiteit in Noord-Sydney met voldoende reputatie en handigheid om onderzoeksgeld te bemachtigen. Ook Ieke Moerdijk in Utrecht bleek goede contacten aan Macquarie te hebben, dus een begin was er.

Alf van der Poorten suggereerde me samen met hem een aanvraag voor een Macquarie University Research Fellowship van drie jaar in te dienen. Hiervan worden er elk jaar een stuk of vijf verdeeld over de hele universiteit. Er zijn altijd veel gegadigden voor, en de veelheid van vakgebieden maakt de selectieprocedure nogal tot een loterij. De eerste ronde ben ik desondanks doorgekomen, maar daar bleef het bij. Inmiddels had ik van Ross Street, Ieke Moerdijks kennis, een bericht doorgekregen over een vergelijkbare beurs aan de Universiteit van Sydney. Behalve John Cannon kende ik daar niemand, maar op de website had ik gezien dat ze daar werkten aan representaties van groepen, en dat met name Gus Lehrer veel meetkundige technieken gebruikte. Later hoorde ik dat Tonny Springer uit Utrecht met hem samenwerkte en er ook

vaak op bezoek was geweest.

Terwijl ik bezig was aan het onderzoeksvoorstel voor de Universiteit van Sydney, hoorde ik dat ik de Stieltjesprijs voor mijn proefschrift zou krijgen. Eindelijk had ik iets om in te vullen in de onder Nederlandse sollicitanten aan Angelsaksische universiteiten zo beruchte 'Honours and Awards' rubriek. Een paar weken later kreeg ik een e-mail van Gus Lehrer, die zelf in het selectiecomité bleek te zitten. Hij vroeg me of ik nog andere prijzen of eervolle vermeldingen had om mijn kandidatuur kracht bij te zetten. Terwijl ik al zo blij was geweest iets te kunnen vermelden! Uiteindelijk bleek het toch voldoende, want een paar weken later hoorde ik dat ik een van de gelukkigen (15 uit 170 kandidaten) was. Begin december kreeg ik het formele aanbod. Uiteindelijk heeft het tot april geduurd voordat de visa rond waren, en sinds mei zitten we in Sydney. Jacqueline had per e-mail en tijdens ons bezoek vorig jaar ook goede contacten hier opgebouwd. Het was haar helaas niet gelukt vanuit Nederland een onderzoeksplaats te regelen, maar we rekenen erop dat dat binnenkort voor elkaar komt.

De ontvangst op de universiteit was heel hartelijk. Alles was perfect geregeld: werk-kamer, computer, en andere administratieve zaken. De eerste maand ben ik nog niet echt hard aan het werk gegaan, omdat we vooral bezig waren met het regelen van een huis, een bankrekening, verzekeringen en andere praktische zaken. De laatste weken ben ik weer echt serieus aan wiskunde begonnen en heb ik ook mijn plaats in het faculteitsleven ingenomen, maar daarover de volgende keer meer. ↵